

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. R.K.**, bytom vo Z., zastúpeného Advokátskou kanceláriou K., spol. s.r.o v B., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni – ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o poistnom, o odvolaní účastníkov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2009, č. k. 23 S/32/2009- 89, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2009, č. k. 23 S/32/2009- 89, **z r u š u j e** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a rozhodnutie .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 21. októbra 2009, č. k. 23 S/32/2009- 89, zrušil rozhodnutie žalovanej z 15. januára 2009 číslo 322-6214-GC-04/2008 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky vo Zvolene z 28. augusta 2008 číslo 7010-205-08- SZČO-3, o tom, že žalobcovi 30. júna 2008 nezaniklo povinné poistenie ako samostatne zárobkovo činnnej osobe (ďalej len „SZČO“) aj keď sa ako advokát stal spoločníkom a zároveň konateľom v spoločnosti s ručením obmedzeným (ďalej len „spol. s r.o.“), ktorej predmetom činnosti je výkon advokácie. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie aj postup správnych orgánov neboli v súlade so zákonom. Právny názor žalovanej, podľa ktorého advokáta, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spol. s r.o. podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) je potrebné pre účely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších zákonov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) považovať za SZČO, nepovažoval za správny.

Uviedol tiež, že žalobca splnil podmienky, uvedené v § 21 zákona o sociálnom poistení, obsahujúce ustanovenia o zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia SZČO. Podľa názoru krajského súdu žalovaná pochybila, keď považovala za správne a zákonné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o tom, že žalobcovi ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie, a preto žalobe vyhovel.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalovaná a žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol, prípadne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že krajský súd nesprávne právne posúdil zánik poistenia SZČO, keď akceptoval odhlášku žalobcu z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia z dôvodu ukončenia samostatnej zárobkovej činnosti k 1. júlu 2008. Advokát, ako konateľ spol. s r.o., poskytujúcej advokátske služby, zapísanej v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou, je podľa § 15 zákona o advokácii oprávnený poskytovať právne služby samostatne, aj keď nositeľom tohto oprávnenia je v prípade spol. s r. o. táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou, za ktorú konaná advokát ako konateľ, ktorý podľa jej názoru je naďalej nositeľom oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb a disponuje tiež oprávnením na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania. Namietal, že výška trov konania mu bola priznaná v nesprávnej výške a navrhol preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a vo zvyšku ho ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej bolo podané dôvodne.

Správne orgány podrobne odôvodnili, prečo žalobcovi, ktorý sa stal od 1. júla 2008 spoločníkom a zároveň konateľom v spol. s r.o. poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zákona

o sociálnom poistení.

Odvolačný súd sa s týmito dôvodmi stotožnil a na zdôraznenie ich správnosti podľa § 219 ods. 2 OSP dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO. Upravuje aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenie advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu má za následok, že musí byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení.

Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje formu ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora. A práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť.

Navyše § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r. o. a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav ale v rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho názoru.

Na rozdiel od právneho názoru súdu prvého stupňa odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd nesprávne právne posúdil zánik poistenia SZČO, keď odhlášku žalobcu z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia z dôvodu ukončenia samostatnej zárobkovej činnosti od 1. júla 2008 považoval za právne účinnú. Advokát aj ako konateľ spol. s r.o., poskytujúcej advokátske služby, zapísanej v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou, je naďalej podľa § 15 zákona o advokácii oprávnený poskytovať právne služby samostatne, aj keď nositeľom tohto oprávnenia je v danom prípade spol. s r.o. Táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou, za ktorú koná advokát ako konateľ, ktorý je naďalej nositeľom oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb a disponuje tiež oprávnením na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení. Aj za takýchto okolností advokát, ktorý za spoločnosť koná je aj naďalej zapísaný v Zozname advokátov nestráca svoju spôsobilosť konať samostatne, a to ani v prípade, keby sa tohto práva vzdal v prospech spoločnosti, akou je advokátska kancelária s.r.o. Aj v tejto spoločnosti totiž jeho oprávnenie zastupovať spoločnosť ako konateľ, nemá za následok vyškrtnutie advokáta zo zoznamu advokátov. Navyše v zákone o sociálnom poistení naďalej zostáva zachovaná povinnosť advokáta platiť poistné ako samostatne zárobkovo činnou osobou, a to po celý čas, v ktorom je advokátom. Miesto výkonu advokátskej činnosti na tejto skutočnosti nemôže mať za následok zánik advokátskeho oprávnenia.

Skutočnosti, ktorými žalovaná v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní považoval preto odvolací súd za zodpovedajúce zákonu. a v zásade boli zhodné s námietkami, ktoré uplatňovala už v konaní na súde prvého stupňa a s ktorými sa krajský súd náležite nevysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovanej vyhovel a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, lebo súd prvého stupňa sa nedostatočne vysporiadal s námietkami žalovanej, uvedenými v konaní na súde prvého stupňa a podmienky pre potvrdenie alebo zmenu rozsudku odvolací súd nezistil.

Súčasne s rozhodnutím o veci samej rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania. Z dôvodu, že odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti, týkajúcej sa trov konania a uložil mu znova konať a rozhodnúť vo veci vrátane

rozhodnutia o trovách, odvolací súd samostatne neriešil dôvodnosť odvolania žalobcu v časti, týkajúcej sa trov konania z hľadiska zdôvodnenia používania ustanovení o trovách konania v správnom súdnictve.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová